

**Załącznik 3. Wzór dokumentu dot. metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników
w KPO/RPO: Informacje na temat ustanowienia ram wykonania¹**

Informacje na temat ustanowienia ram wykonania

Ramy wykonania są zgodne z zasadami funkcjonowania mechanizmu ram wykonania określonych w rozporządzeniach oraz w Umowie Partnerstwa. Niniejszy załącznik do PO zawiera informacje wymagane przez art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) 215/2014. Prezentowane pośrednie i docelowe wartości dla wskaźników wybranych do ram wykonania zostały ustalone w oparciu o metodologię szacowania, która została zaprezentowana KE w trakcie negocjacji. Instytucja Zarządzająca przedstawiła w nim wszystkie uwarunkowania, jakie według jej obecnej wiedzy miały i mogą mieć wpływ na realizację przyjętych wartości. Udostępniona metodologia zawiera opis przyjętych założeń i głównych czynników, jakie miały wpływ na przyjętą (wyszacowaną) wartość docelową danego wskaźnika. Podstawowe kryteria szacowania wartości wskaźników bazują na danych historycznych, którymi dysponowała IZ, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu podobnych przedsięwzięć. Kryteria te, to: średnia wartość projektu, typ beneficjenta, rodzaj instrumentu / formy wsparcia, poziom danych (kraj/region), wielkość próby, tryb wyboru projektu, tempo realizacji wskaźników, poziom osiągnięcia założonych wskaźników. Dodatkowo, poza danymi historycznymi i kosztami jednostkowymi, szacując wartości docelowe zostały wzięte pod uwagę również dostępne opracowania dotyczące obecnej sytuacji oraz trendów społeczno-gospodarczych, np.: analizy i prognozy branżowe, grup docelowych, oczekiwania społeczne, popyt na dane wsparcie czy nasycenie wsparciem na rynku.

Instytucja Zarządzająca będzie na bieżąco monitorować realizację wartości dla ram wykonania i na bieżąco reagować na zjawiska, które mogą mieć wpływ na realizację założonych wartości, jak również dokonywać odpowiednich korekt po przeprowadzeniu stosownych analiz.

I. Część ogólna dotycząca całego programu

Informacje o tym, w jaki sposób zastosowano metodykę i mechanizmy zapewniające spójność w funkcjonowaniu ram wykonania, określone w umowie partnerstwa zgodnie z art. 15 ust. 1 lit. b) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013:

Wyjaśnienie MIiR: należy wprowadzić następującą treść:

Ramy wykonania do programu operacyjnego X(*wpisać odpowiedni*) zostały opracowane z uwzględnieniem mechanizmów i zaleceń horyzontalnych, mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu spójności z innymi programami operacyjnymi, tzn.:

1. Informacje dotyczące wyboru wskaźników, szacowania ich wartości oraz innych czynników mających wpływ na osiągnięcie celów pośrednich i końcowych zostały przedstawione

¹ Dokument opracowany w ramach Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (MIiR), funkcjonującego w latach 2013-2015.

w niniejszym załączniku do programu operacyjnego, zgodnie ze wzorem opracowanym przez MliR i obowiązującym wszystkie programy operacyjne.

2. Przedstawione w ramach wykonania wartości pośrednie odzwierciedlają taki etap realizacji osi priorytetowych, którego osiągnięcie na koniec 2018 r. umożliwi osiągnięcie również wartości końcowych na koniec 2023 r., zgodnie z posiadaną w momencie programowania wiedzą o istotnych czynnikach mających wpływ na proces wdrażania oraz z danymi historycznymi dotyczącymi cyklu i kosztów realizacji odpowiednich typów projektów.
3. Wszystkie elementy ram wykonania (tj. wskaźniki produktu, ewentualne KEW oraz wskaźniki finansowe) uwzględniają podział na fundusze oraz – w przypadku EFRR i EFS – na regiony słabiej i lepiej rozwinięte. W tym drugim przypadku, podział na kategorie regionów w osiach EFRR i EFS jest uzależniony od tego, czy jest to oś standardowa czy „pro rata” (różnice między nimi zostały wyjaśnione w umowie partnerstwa).

Zalecenie MliR: ze względu na fakt, że ani dwie kategorie regionów, ani osie „pro rata” nie występują we wszystkich programach operacyjnych, powyższe zdanie może być odpowiednio skrócone, aby dostosować je do specyfiki danego programu, np. w przypadku RPO, to zdanie może brzmieć: „Wszystkie elementy ram wykonania (tj. wskaźniki produktu, ewentualne KEW oraz wskaźniki finansowe) uwzględniają podział na fundusze.”

4. **Wskaźnik finansowy** – wszystkie PO stosują jedną nazwę wskaźnika – „całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych” – a jego wartości pośrednie i końcowe przedstawiono w EUR. W celu oszacowania celów pośrednich dla poszczególnych osi priorytetowych każdy PO zastosował poniższy algorytm w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2018 r.:

Krok		Algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2018 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i – w przypadku EFRR i EFS – kategorii regionów).	(alokacja unijna PO na 2014 - rezerwa PO na 2014) + (alokacja unijna PO na 2015 - rezerwa PO na 2015) - zaliczki początkowe (tzn. łącznie 3% * 94% alokacji unijnej dla PO) - zaliczka roczna dla 2018 (2,75% * 94% alokacji unijnej PO) = minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2018 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2018 r. = wynik kroku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsza)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2018 r. dla osi pomocy

		technicznej
4	Rozłożenie otrzymanej kwoty po „zwykłych” osiach priorytetowych w zależności od specyficznego dla każdej z nich tempa certyfikacji	
	Wyjaśnienie MliR: „zwykłe” osie priorytetowe to te, które nie są przeznaczone na pomoc techniczną.	

Podczas ustalania celu końcowego dla wskaźnika finansowego wykonano podobne działania w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2023 r., tzn.:

Krok		Algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2023 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i kategorii regionów).	Całkowita alokacja unijna dla całego programu w podziale na fundusz i kategorie regionów, uwzględniając rezerwę wykonania = minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2023 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2023 r. = wynik roku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsza)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2023 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2023 r. dla osi pomocy technicznej
4	W rezultacie cel końcowy powinien = całkowitej alokacji przewidzianej dla danej „zwykłej” osi, zgodnie z tabelą 18 PO (plan finansowy).	

5. Kwoty będące wynikiem działań opisanych w punkcie 4. powinny zostać przedstawione w **poniższej tabeli celów pośrednich i końcowych dla wskaźnika finansowego**, zakładanych dla każdej osi priorytetowej niebędącej osią pomocy technicznej. Tam, gdzie jest to stosowne, należy dokonać rozbicia na fundusz i na kategorie regionów:

nr osi	fundusz	kategoria regionów	alokacja UE	całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych w ujęciu narastającym		%	uzasadnienie
				2018	2023		
						2018/ 2023	

I			wartość EUR	wartość EUR	wartość EUR	%	
II							
...							
X							
razem				suma 2018	suma 2023		

6. **Wskaźniki produktu** – wszystkie wskaźniki produktu zastosowane w ramach wykonania zostały zaczerpnięte z tabeli 5 programu operacyjnego², dzięki temu ramy wykonania są związane bezpośrednio z realizacją celów szczegółowych na danej osi. Zostały one zaczerpnięte ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych, dzięki czemu zapewniona została spójność systemu ram wykonania z systemem programowania i monitorowania postępów we wdrażaniu dla wszystkich programów operacyjnych. Kluczowy etap wdrażania (KEW) jest stosowany wówczas, gdy wartość celu pośredniego oszacowana dla wskaźnika produktu jest równa zero, a może być stosowany również wtedy, gdy jest ona niewielka lub trudna do oszacowania. KEW jest bezpośrednio powiązany z jednym, konkretnym wskaźnikiem produktu, ale nie zastępuje go i jest dodatkowym elementem ram wykonania.

7. **Dla wszystkich programów operacyjnych przyjęto takie same parametry makroekonomiczne**, biorąc pod uwagę „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowane przez Ministerstwo Finansów (aktualizacja – czerwiec 2014 r.). W celu możliwie największego urealnienia tych prognoz, wykorzystano metodę wyliczenia średniej ważonej, przyjmując przy tym, że tempo wydatkowania środków w okresie 2014-2020 będzie podobne do tego dla lat 2007-2013. Na tej podstawie określono ważony **kurs EUR/PLN o wartości 3,55 zł** wspólny dla wszystkich programów operacyjnych. Uwzględniono również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektów, posługując się **trzema następującymi indeksami**:

- a. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index) – do zastosowania w projektach miękkich, dla których decydujące znaczenie mają wynagrodzenia pracowników. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 94,24%, a dla lat 2014-2023 – 113,79%;
- b. Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP) – do zastosowania w projektach związanych ze wsparciem przedsiębiorstw. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 96,77%, a dla lat 2014-2023 – 114,10%;
- c. Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM) – do zastosowania w projektach infrastrukturalnych. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 100,36%, a dla lat 2014-2023 – 110,71%.

² Zgodnie ze wzorem PO na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r.

8. Zgodnie z umową partnerstwa i w celu regularnego monitorowania postępów we wdrażaniu, **po zaakceptowaniu przez KE programu operacyjnego IZ określi na potrzeby krajowe dodatkowe cele roczne na lata 2016, 2017, 2019-2022** w odniesieniu do wszystkich ram wykonania.

9. Narzędziem wspomagającym realizację założeń ram wykonania będzie również proces ewaluacji programów operacyjnych. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie systemu ewaluacji polityki spójności oraz realizacji ewaluacji programów operacyjnych perspektywy 2014-2020” plany ewaluacji programów operacyjnych zawierać będą badania obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych, których wyniki służyć będą bezpośrednio realizacji ram wykonania, w szczególności: „Ewaluacja systemu wdrażania PO” (badanie dotyczyć będzie m.in. kryteriów wyboru projektów i ich wpływu na realizację założeń ram wykonania) oraz „Ewaluacja mid-term dot. postępu rzeczowego danego PO dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania” (badania mid-term uzupełnione zostaną metaanalizą/przełędem systematycznym dokonany przez KJE). Wymienione badania realizowane będą przez Jednostki Ewaluacyjne funkcjonujące w ramach programów operacyjnych na podstawie odpowiednich wytycznych przygotowanych przez Krajową Jednostkę Ewaluacji. Ponadto, wytyczne MliR w zakresie sprawozdawczości i monitorowania zapewniają regularne zbieranie danych dotyczących postępów w osiągnięciu celów pośrednich i końcowych ram wykonania.

10. W umowie partnerstwa przedstawiono zasady horyzontalne dotyczące alokowania rezerwy wykonania podczas programowania i jej realokacji w wyniku przeglądu wyników w 2019 r.

Zalecenia MliR: *W odniesieniu do punktu 5, załączona tabela ma charakter zbiorczy dla całego programu operacyjnego – przedstawia dane zawarte w ramach wykonania dla każdej z osi nie będącej osią pomocy technicznej. Jej celem jest wykazanie spójności zakładanego postępu finansowego z punktu widzenia całego programu operacyjnego. Wartość uzyskana w kroku 3 przyjętego algorytmu odnosi się do poziomu programu operacyjnego, uwzględniając podział na fundusze i kategorie regionów tam, gdzie jest to stosowne. Uzyskany wynik to wartość minimalna wydatków kwalifikowalnych w części alokacji UE z punktu widzenia zasady n+3, uzupełniona o konieczny wkład krajowy. Suma celów pośrednich dla wskaźnika finansowego nie może być od niej niższa. Wartości określone dla poszczególnych osi powinny, uwzględniać cykl realizacji projektów specyficzny dla każdej z nich. W niniejszej tabeli należy więc zawrzeć informację o tym, w jaki sposób zostało to dokonane, w której osi zakładane jest szybsze tempo wydatkowania, a w której wolniejsze, zachowując jednocześnie między nimi równowagę i unikając zagrożenia anulowania zobowiązań. Poszczególne obszary interwencji charakteryzują się różnym tempem certyfikacji wydatków i ten fakt należy odpowiednio odzwierciedlić różnicując wartości pośrednie i końcowe dla osi priorytetowych. Kolumnę „uzasadnienie” należy wykorzystać do wyjaśnienia przyczyn różnic w tempie certyfikacji między poszczególnymi osiami pod względem realizacji finansowej.*

Oprócz powyższego tekstu do obowiązkowego zastosowania, IZ może w części I umieścić inne informacje specyficzne dla danego programu operacyjnego, które mają charakter horyzontalny, czyli dotyczą wszystkich lub kilku osi priorytetowych.

II. Część szczegółowa dotycząca poszczególnych osi i ustanowionych dla nich ram wykonania

Oś priorytetowa X ... (numer i pełna nazwa)

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)³

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
							M	K	O	M	K	O		
	wskaźnik produktu #1													Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za XX% alokacji osi priorytetowej
	KEW powiązany z WP #1													KEW dla WP #1
	wskaźnik produktu #2													Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za XX% alokacji osi priorytetowej
	KEW powiązany z WP #2													KEW dla WP #2
	wskaźnik finansowy													

Zalecenie MliR: Należy dostosować ramy wykonania do powyższego wzoru. W przypadku osi dotyczących obu kategorii regionów, należy przedstawić najpierw zestaw wskaźników dotyczący regionów słabiej rozwiniętych, a następnie zestaw wskaźników dotyczący Mazowsza. Ponadto, dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania i należy prezentować wartości ogółem. Wyjątkiem jest priorytet inwestycyjny 8.5 dla EFS, gdzie należy zastosować rozbitcie wartości pośrednich i końcowych na płeć, ze względu na zapisaną w UP koncentrację wsparcia na kobietach.

³ Zgodnie ze wzorem PO na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowych oraz metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Zalecenia MliR: Podczas uzasadniania wyboru wskaźników oraz ich wartości pośrednich i końcowych, **argumentację należy budować wokół dwóch głównych aspektów:** (i) czy realistyczne jest osiągnięcie danego poziomu wskaźnika/osiągnięcie danego etapu wdrażania, (ii) czy osiągnięcie tak zdefiniowanych celów pośrednich daje pewność, że cele końcowe zostaną również osiągnięte.

Jednocześnie należy mieć na uwadze powiązanie między wskaźnikiem finansowym a wskaźnikiem produktu/KEW. Trudność polega na tym, że ten związek nie jest bezpośredni, ponieważ **wskaźnik finansowy dotyczy całej alokacji danej osi, a wskaźniki produktu obrazują jedynie część interwencji przewidzianych na osi.** Te relacje powinny zostać wzięte pod uwagę przez IZ przy przygotowywaniu argumentacji na poparcie zaproponowanych ram wykonania.

Dodatkowo, **należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że cele pośrednie i końcowe wskaźników produktu dla EFRR i Funduszu Spójności dotyczą wyłącznie projektów w pełni zrealizowanych,** a więc uzasadniając ich wartości należy również nawiązać do przeciętnego tempa realizacji projektów, np. skoro dla danego typu projektów przeciętne tempo realizacji to 4 lata, to można przyjąć, że pewna część projektów wybranych podczas naborów uruchomionych w 2015 r. zostanie w pełni zrealizowana do k. 2018 r., ale wiele z nich jeszcze będzie w trakcie realizacji, a więc nie będzie mogła zostać uwzględniona w celu pośrednim. **Inna sytuacja jest w przypadku EFS, gdzie brane są pod uwagę również projekty będące w trakcie realizacji.**

Obowiązkowo należy odnieść się do obserwowanego w przeszłości tempa wdrażania podobnych projektów i czy takie samo tempo zostanie przyjęte dla okresu 2014-2020. Jeżeli w okresie 2014-2020 przewidujemy jego skrócenie, należy uargumentować w jaki sposób zostanie to osiągnięte. Jeżeli dane historyczne nie istnieją, wówczas szacownie wartości i pośrednich musi zostać oparte danych dotyczących zbliżonych form wsparcia albo na innych podstawach, np. na ekspertyzach lub ewaluacjach. Należy wówczas podać pełną nazwę materiału źródłowego oraz przedstawić wnioski i rekomendacje, które zostały wykorzystane.

Tempo realizacji interwencji może być uzależnione od szeregu czynników o charakterze proceduralno-instytucjonalnym. Jeżeli **na cykl realizacji danego typu projektów wpływ mogą mieć zasady pomocy publicznej,** to należy założyć w którym roku może nastąpić publikacja krajowych programów pomocowych, ponieważ dopiero wtedy będzie możliwe rozpoczęcie naborów. **Kluczowe znaczenie dla rozpoczęcia wdrażania niektórych osi może mieć spełnienie warunków wstępnych (ex ante).** Dlatego należy wziąć pod uwagę terminy wynikające z planów działań przyjętych dla odpowiednich niespełnionych warunków. Należy liczyć się z tym, że w niektórych przypadkach uruchomienie naborów projektów nie będzie możliwe przed spełnieniem niektórych warunków. Decyzje w tym zakresie będą podejmowane indywidualnie podczas negocjacji programów operacyjnych z KE.

KEW musi zostać zastosowany w ramach wykonania wówczas, gdy cel pośredni dla wskaźnika

produktu jest równy „0”. Jeżeli ta wartość nie przekracza 8% należy spodziewać się, że KE będzie wymagała dodanie KEW – w takich przypadkach MliR również rekomenduje jego zastosowanie. Każde nadobowiązkowe rozszerzenie ram wykonania o KEW (np. gdy wymaga tego KE lub w celu osiągnięcia korzystniejszej, trójskładnikowej struktury ram wykonania), powinno być czynione z należytą ostrożnością, tzn. powinno odzwierciedlać realistyczny do osiągnięcia etap zaawansowania inwestycji. KEW nie może zwiększać ryzyka nieosiągnięcia celów pośrednich.

Każdy kluczowy etap wdrażania powinien dotyczyć tych samych typów produktów, które będą generowały postęp w osiąganiu wartości pośredniej i końcowej konkretnego wskaźnika produktu, zastosowanego w ramach wykonania. Oznacza to, że nie można wprowadzać KEW-u, który dotyczy innych typów projektów, w tym również takiego, który obejmuje szersze spektrum projektów niż wskaźnik produktu. Do błędnych KEW należą takie, jak: „% kontraktacji dla całej osi priorytetowej” czy „ogólna liczba uruchomionych naborów w całej osi”.

Ponadto, KEW – podobnie jak wskaźnik produktu czy finansowy – powinien odzwierciedlać taki etap realizacji danych typów projektów, którego osiągnięcie na koniec 2018 r. zapewnia osiągnięcie wartości docelowej odpowiedniego wskaźnika produktu w 2023 r. Mając na uwadze fakt, że od końca 2018 r. będzie już tylko 5 lat na poniesienie wszystkich wydatków koniecznych do pełnego zrealizowania projektów, MliR rekomenduje stosowanie KEW odnoszących się do:

- a) przyjęcia projektu do realizacji, np. „liczba umów o dofinansowanie...”, „wartość (może być wyrażona jako %) podpisanych umów w części dofinansowania UE w stosunku do alokacji...”, „wartość wskaźnika produktu na podstawie zawartych umów o dofinansowanie...”;
- b) realizacji projektu, np. uruchomienie/zakończenie procedur przetargowych.

Podobnie, jak w przypadku wskaźnika produktu, w uzasadnieniu propozycji danego KEW należy odnieść się do danych historycznych, dostępnych analiz, ewaluacji nt. przeciętnego czasu i etapów realizacji danych lub podobnych typów projektów. **Każdy KEW powinien być wyrażony w wartościach liczbowych (procentowych lub bezwzględnych)**, np. „wartość dofinansowania EFRR w podpisanych umowach”, „długość nowych dróg w zakontraktowanych projektach” lub „wartość zamówień publicznych udzielonych przez beneficjentów jako % EFRR (...)”.

- b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Zalecenia MliR: Należy wyjaśnić w jaki sposób oszacowano udział finansowy odpowiednich typów projektów powiązanych ze wskaźnikami produktu/KEW wybranych do ram wykonania (informacja podana w tabeli ram wykonania w kolumnie „wyjaśnienie adekwatności”), odnosząc się do indykatywnego podziału alokacji na kategorie interwencji i uwzględniając odpowiednie priorytety inwestycyjne.

Dobra praktyka do ewentualnego zastosowania przez IZ: W przypadku osi priorytetowych o bardzo szerokim, zróżnicowanym zakresie interwencji, warto mieć przygotowane indykatywne rozbiecie

alokacji na działania i na tej podstawie dowodzić reprezentatywności wskaźników dla osi.

- c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi priorytetowej:

Zalecenia MliR: *Należy wykazać, że wybrane wskaźniki produktu i KEW odgrywają kluczową rolę w osiągnięciu celów szczegółowych danej osi i zakładanych rezultatów.*

- d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Zalecenia MliR: *Należy przedstawić takie rozwiązania wdrożeniowe, które zapewnią odpowiednią podaż tych projektów, które będą w największym stopniu przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych. Ważne jest również wykazanie, że instytucja ma odpowiednio zaplanowane interwencje w czasie, które pozwolą na osiągnięcie wyznaczonych wartości. Przykładowe elementy: harmonogram naborów (kiedy należy przeprowadzić ostatnie nabory i kiedy można najpóźniej podpisać umowy o dofinansowanie, aby było możliwe osiągnięcie celów końcowych z końcem 2023 r.), tworzenie list projektów rezerwowych w celu przyspieszenia procesu wdrażania, dodatkowe warunki wymagane od beneficjentów (np. dot. decyzji środowiskowych, lokalizacji inwestycji), które mają zoptymalizować proces realizacji projektów lub osiągnięcie zakładanego rezultatu, a także czy kryteria wyboru projektów będą powiązane ze wskaźnikami produktu zastosowanymi w ramach wykonania.*

- e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014⁴, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

Zalecenia MliR: *Bardzo ważne jest opisanie w ostatnim punkcie niniejszej metodyki czynników mogących prowadzić do konieczności uaktualnienia metodyki ram wykonania w trakcie wdrażania, w szczególności informacji zawartych w punkcie a. Ułatwi to wprowadzanie ewentualnych zmian*

⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 69 z 8.03.2014, str. 65-84, z późn. zm.).

do ram wykonania w trakcie wdrażania. Zalecane jest zastosowanie następującej formuły:

„W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Należy zwrócić szczególną uwagę na następujące czynniki:

- 1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;*
- 2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;*
- 3) fluktuacja cen na rynku...*
- 4) ... (inne czynniki wskazane przez IZ).”*

Należy unikać wskazywania takich czynników, jak:

a) problemy o charakterze wewnętrznym, które powinny być antycypowane przez IZ i wzięte pod uwagę podczas szacowania wartości pośrednich i końcowych, np. „brak zainteresowania beneficjentów” czy „brak środków na wkład własny”;

b) problemy o charakterze wewnętrznym, których rozwiązanie zostało zadeklarowane przez Polskę w negocjacjach z KE, np. „problemy w generowaniu projektów...”. W szczególności dotyczy to tych typów projektów, których problemy wdrożeniowe są dobrze znane KE z obecnego okresu programowania. Nie należy też wskazywać samego niespełnienia warunków ex ante, ponieważ do ich spełnienia zobowiązała się Polska, zgodnie z planem działań dla danego warunku. Jedynie czynniki mające wpływ na tempo realizacji planu działań, które są poza wpływem IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za dany warunek, mogą być wskazane jako istotny czynnik (zgodnie z powyższą ramką);

ogólnie sformułowane uwarunkowania gospodarczo-społeczne, np. „kryzys” czy „niski stan finansów publicznych” – dotyczą one wszystkich lub zdecydowanej większości typów interwencji, podczas gdy w tym miejscu należy w precyzyjny sposób wskazać czynniki specyficzne dla danej osi.